

Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State

Citation for published version (APA):

de Groot, G-R. (1996). Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State: 21 februari 1995 (Mrs Van Dijk, Hammerstein-Schoonderwoerd, Govaerts) Nr. R01.93.0386 . *AB Rechtspraak Bestuursrecht*, 1996(21-25.5), 737-741. [221].

Document status and date:

Published: 01/01/1996

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Nr. 221

**AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK
RAAD VAN STATE**

21 februari 1995

(Mrs Van Dijk, Hammerstein-Schoonder-
woord, Govaerts)

Nr. R01.93.0386

(m.nt. G.R. de Groot)

Wet op de adeldom art. 2 lid 3 en art. 8**Verlening van adeldom door inlijving; Javaanse adel.**

Verweerder heeft in het kader van de parlementaire behandeling van de Wet op de Adeldom te kennen gegeven dat de door hem genoemde verschillen tussen het adelsstatuut van Nederland en dat van het voormalig Nederlands-Indië, te weten polygamie en vererving via de vrouwelijke lijn, minder „pregnant” zijn dan hij aanvankelijk veronderstelde. Dit betekent dat de stelling van verweerder dat de twee betrokken adelsstatuten niet vergelijkbaar zijn vooral stoelt op het door hem genoemde verschil van het appellen van titels. Dit verschil, mede gelet op hetgeen appelland hieromtrent onweersproken heeft gesteld met betrekking tot de inheems Indische (Javaanse) adel in het algemeen en het adellijk geslacht waartoe hij behoort in het bijzonder, is niet zodanig dat moet worden geoordeeld dat geen sprake is van vergelijkbare adelsstatuten. Verweerder interpreteert „vergelijkbaar” zodanig eng dat hij in feite het criterium hanteert dat sprake moet zijn van „gelijke” adelsstatuten.

I. Sewandono te Den Haag, appelland,
tegen

De minister van Binnenlandse Zaken, verweerder.

Bij besluit van 29 okt. 1992 heeft verweerder het verzoek van appelland om nobilitatie (verlening van adeldom) afgewezen.

Tegen dit besluit heeft appelland bij schrijven van 9 nov. 1992 een bezwaarschrift ingediend bij verweerder.

Bij besluit van 20 jan. 1993 heeft verweerder het bezwaar van appelland ongegrond verklaard.

Dit besluit is aan deze uitspraak gehecht (niet opgenomen, *red.*).

Tegen dit besluit heeft appelland bij schrijven van 4 febr. 1993, ingekomen bij de RvS op 9 febr. 1993, beroep ingesteld bij de Afd. rechtsppraak RvS.

Bij schrijven van 1 mei 1993 en 14 okt. 1993 heeft appelland zijn beroep nader aangevuld.

Het beroepschrift is aan deze uitspraak gehecht (niet opgenomen, *red.*).

Desgevraagd heeft verweerder bij schrijven van 3 nov. 1993 een verweerschrift ingediend.

Bij schrijven van 20 dec. 1993 heeft appel-

lant een nadere memorie ingezonden.

Het geschil is op 8 dec. 1994 behandeld in een openbare vergadering van de Afdeling, waarin appelland, in persoon, en verweerder, vertegenwoordigd door mr P.A.J. Sieverding, ambtenaar ten departement, en mr. O. Schutte, secretaris van de Hoge Raad van Adel, hun standpunten hebben toegelicht.

In rechte

Op 1 jan. 1994 is in werking getreden de Wet van 16 dec. 1993 tot wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie, de Awb, de Wet RvS, de Beroepswet, de Ambtenarenwet 1929 e.a. wetten, alsmede intrekking van de Wet Arob (voltooiing eerste fase herziening rechterlijke organisatie), Stb. 1993, 650. Uit de in deel 6, art. 1 van deze wet neergelegde overgangsbepalingen volgt dat het geschil dient te worden behandeld met toepassing van het recht dat gold vóór 1 jan. 1994, behoudens ten aanzien van de regeling inzake de proceskostenveroordeling in art. 8:75 Awb.

De Afdeling stelt voorop dat zij gelet op de stukken en het verhandelde ter zitting voldoende aanleiding ziet het beroep in behandeling te nemen.

Blijkens het beleid dat verweerder voert sedert de raad van ministers daartoe heeft besloten in zijn vergadering van 21 nov. 1953 is verlening van adeldom mogelijk door erkenning, inlijving dan wel verheffing.

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting stelt de Afdeling vast dat het onderhavige verzoek om nobilitatie betreft verlening van adeldom door inlijving.

Met betrekking tot verlening van adeldom door inlijving voert verweerder (sedert 21 nov. 1953) het beleid, zoals ten tijde van het bestreden besluit ook reeds neergelegd in het wetsvoorstel inzake de adeldom (21 485), inhoudende dat inlijving slechts kan plaatsvinden van personen wier geslacht behoort tot de wettelijk erkende adel van een staat met een met het Nederlandse vergelijkbaar adelsstatuut. Onder adelsstatuut wordt verstaan het geheel van regels waaronder men adeldom verwerft, doorgeeft en eventueel verliest. Dit beleidscriterium is inmiddels – zij het na het bestreden besluit – vastgelegd in art. 2 derde lid en art. 8 Wet van 10 mei 1994, houdende regeling inzake de adeldom (Wet op de Adeldom) (Stb. 360).

Verweerder heeft het verzoek van appelland om verlening van adeldom door inlijving afgewezen op grond van de overweging dat het adelsstatuut van het voormalig Nederlands-Indië, waaraan appelland stelt zijn adeldom te ontleenen, hetgeen verweerder op zich niet betwist, niet vergelijkbaar is met het Nederlandse adelsstatuut. In dat verband heeft verweerder gesteld dat er tussen de twee adelsstatuten belangrijke verschillen bestaan. Verweerder heeft erop gewezen dat binnen de Javaanse adel polygamie voorkomt en dat op Java de adel ook via de vrouwelijke lijn vererft. Bovendien is er de om-

standigheid dat op Java de adellijke rang bij vererving lager wordt naarmate men meer generaties van de vorstelijke stamvader af komt te staan: het zogenoemde afpellen van titels.

Appellant heeft met name aan de hand van het Besluit Inheemsche Titulatuur van 30 sept. 1936 (Bijblad Ind.Stb. 13 711) uiteengezet dat de door verweerder genoemde verschillen deels niet (meer) bestaan en deels minder groot zijn dan verweerder heeft doen voorkomen. Zo heeft appellant onweersproken gesteld dat het afpellen van titels op Java slechts bij uitzondering voorkomt. Daarbij heeft hij tevens aangevoerd dat onder het oorspronkelijke adelsstatuut van degenen die behoren tot de in Nederland ingelijfde adel verschillende vormen van afpellen van titels voorkomen en dat afpellen zelfs binnen de van oorsprong Nederlandse adel op beperkte schaal plaatsvindt. Voorts heeft appellant gewezen op de doorwerking van het Nederlandse recht op het inheems Indische adelsstatuut. Tenslotte heeft appellant gesteld dat afpelling, polygamie, noch vererving via de vrouwelijke lijn plaatsvindt in het adellijke geslacht waartoe hij behoort.

De Afdeling stelt vast dat verweerder in het kader van de parlementaire behandeling van de Wet op de Adeldom te kennen heeft gegeven dat de door hem genoemde verschillen tussen het adelsstatuut van Nederland en dat van het voormalig Nederlands-Indië, te weten polygamie en vererving via de vrouwelijke lijn, minder „pregnant” zijn dan hij aanvankelijk veronderstelde. Dit betekent dat de stelling van verweerder dat de twee betrokken adelsstatuten niet vergelijkbaar zijn vooral stoelt op het door hem genoemde verschil van het afpellen van titels. De Afdeling acht dit verschil, mede gelet op hetgeen appellant hieromtrent onweersproken heeft gesteld met betrekking tot de inheems Indische (Javaanse) adel in het algemeen en het adellijke geslacht waartoe hij behoort in het bijzonder, niet zodanig dat moet worden geoordeeld dat geen sprake is van vergelijkbare adelsstatuten. In dit verband kan de Afdeling zich niet aan de indruk onttrekken dat verweerder „vergelijkbaar” zodanig eng interpreteert dat hij in feite het criterium hanteert dat sprake moet zijn van „gelijke” adelsstatuten.

Het vorenstaande leidt de Afdeling tot de slotsom dat het bestreden besluit in strijd is met het in het algemeen rechtsbewustzijn levend beginsel van behoorlijk bestuur dat een beschikking moet kunnen worden gedragen door de daaraan ten grondslag gelegde en voor betrokkene kenbare motivering. Dit besluit moet derhalve worden vernietigd op de grond genoemd in art. 8 eerste lid onder d Arob.

Nu niet is gebleken van voor vergoeding in aanmerking komende proceskosten, acht de Afdeling geen termen aanwezig toepassing te geven aan art. 8:75 Awb.

Bestissing

De Afd. bestuursrechtspraak RvS;

recht doende:

I vernietigt het besluit van verweerder van 20 jan. 1993, kenmerk FBA/1325;

II gelast dat door de Staat der Nederlanden (het Ministerie van Binnenlandse Zaken) aan appellant het door hem gestorte recht (f 150) wordt vergoed.

Noot. 1. De hierboven afgedrukte beslissing van de RvS is opzienbarend. Het is in Nederland nog steeds mogelijk adeldom te verwerven. Sinds het begin van deze eeuw was het weliswaar beleid om geen personen meer in de adelstand te verheffen, welk beleid door de ministerraad in 1953 zelfs tot regel werd gemaakt. Maar ook na 1953 is het nog mogelijk om adeldom te verwerven door erkenning of inlijving. Van erkenning van adeldom is sprake, indien wordt aanvaard, dat iemand in directe lijn afstamt van een Nederlands geslacht dat voor 1795 adellijk was. Van inlijving in de Nederlandse adel is sprake als aan een Nederlander die behoort tot een geslacht dat in het buitenland adellijk is, Nederlandse adeldom wordt verleend. In de casus die aanleiding gaf tot de hier te bespreken beslissing van de Afd. rechtspraak RvS, stond deze mogelijkheid tot inlijving centraal.

Het zoëven vermelde door de ministerraad in 1953 aanvaarde beleid is recentelijk gecodificeerd in de op 1 aug. 1994 in werking getreden Wet op de adeldom van 10 mei 1994 (Stbl. 360). Verheffing in de adelstand is nog slechts denkbaar voor personen, die lid zijn van het koninklijk huis (art. 2 lid 1 Wet op de adeldom). Erkenning van adeldom kan nog steeds plaats hebben, als een familie reeds voor 1795 tot de „inheemse adel” behoorde (art. 2 lid 3 Wet op de adeldom). Inlijving in de Nederlandse adel blijft ook mogelijk. Het moet dan echter wel gaan om personen, wier geslacht tot de adel behoort van een andere staat waar adel wettelijk is erkend en waar het adelsstatuut vergelijkbaar is. Onder adelsstatuut dient men in dit verband te verstaan het geheel van regels betreffende de verwerving en het verlies van adeldom. Een dergelijk verzoek tot inlijving kan overeenkomstig de in de Wet op de adeldom opgenomen overgangsregeling voor 1 augustus 1999 worden gedaan door iedere Nederlander die overigens voor inlijving in aanmerking komt (zie de overgangsregeling in art. 8 Wet op de adeldom), alsmede door iedere belanghebbende mits hij het verzoek tot inlijving doet tezamen met het verzoek tot naturalisatie tot Nederlander of het gebruik maken van een optierecht op het Nederlanderschap. Onder bepaalde voorwaarden kan het verzoek tot inlijving ook worden gedaan gelijktijdig met het bereiken van de meerderjarigheid. Met betrekking tot deze eis van het doen van een verzoek tot inlijving gelijktijdig met een verzoek tot naturalisatie, de uitoefening van een optierecht of het bereiken van de meerderjarigheid kunnen de nodige kritische aanmerkingen worden gemaakt. Verwe-

zen zij daarvoor echter naar mijn kanttekeningen ad art. 12 Rijkswet op het Nederlander-schap in de losbladige editie Personen- en familie-recht, onderdeel Nationaliteitswetgeving.

Voor het succes van een dergelijk verzoek tot inlijving is uiteraard essentieel, of het oorspronkelijke adelsstatuut vergelijkbaar met het Nederlandse is. Dit punt was vóór 1994 van groot belang en is het sindsdien gebleven. Sinds 1994 geldt bovendien de eis, dat in het land van oorsprong de adel als dusdanig nog moet bestaan. Deze laatste eis werd vóór 1994 in de praktijk niet gesteld (in zoverre is de overweging van de Afd. rechtspraak RvS over het sinds 1953 gevoerde inlijvingsbeleid niet geheel correct). Zulks wordt geïllustreerd door het in het recente verleden regelmatig inlijven van leden van de vroegere Duitse, Oostenrijkse of Russische adel, met andere woorden personen die behoren tot geslachten die oorspronkelijk afkomstig zijn uit landen waar de adel meer dan driekwart eeuw geleden reeds werd afgeschaft. Voor de onderhavige casus heeft deze wijziging van beleid evenwel geen consequenties. Inlijving van personen afkomstig uit landen waar adel weliswaar nog bestaat, maar waar het adelsstatuut zeer afwijkt, is ook in het verleden in beginsel achterwege gebleven en zal ook sinds 1994 niet dienen te geschieden. Voorbeelden van dergelijke landen zijn – volgens de literatuur – Groot Brittannië (zie daarover L. Prakke, Britse bel-len blazen, in: *Non ex regula (Liber amicorum J. van der Hoeven)*, Deventer 1985, p. 123-146) en wellicht België. Behalve het feit, dat de wijze van verwerving van adel in Groot Brit-tannië in de regel aanmerkelijk afwijkt van wat in Nederland gebruikelijk is, wordt in beide vermelde landen anders dan in Nederland ver-heffing in de adelstand ook heden ten dage nog gehanteerd als instrument om de waardering voor de maatschappelijke verdiensten van per-sonen tot uiting te brengen. Voorzover dit laat-ste feit alleen reeds tot de conclusie zou leiden, dat er sprake is van een onvergelijkbaar adels-statuut, past overigens een relativerende op-merking. Een gedeelte van de Belgische adel komt ook in aanmerking voor erkenning als oud-Nederlandse adel. Hetzelfde geldt voor en-kele Britse families.

2. Reeds in het verleden waren problemen ontstaan met betrekking tot verzoeken tot inlij-ving van personen, die tot de Indonesische adel behoren. Herhaalde malen werden door leden van Javaanse adellijke families verzoeken tot inlijving gedaan, die telkens werden afgewe-zen. Zie RvS 15 febr. 1980, NJ AB 1980, 448 (m.n. W.F. Prins). Door de onderhavige beslis-sing lijkt het tij te keren.

Over de mogelijke inlijving van leden van de Indonesische adel is ook uitdrukkelijk van ge-dachten gewisseld gedurende de parlementaire behandeling van het wetsontwerp dat heeft geleid tot de Wet op de adelom. Daarbij zijn met name vele leden van de Eerste Kamer er van uit gegaan, dat een dergelijke inlijving denkbaar

zou zijn (zie Handelingen I, 1993/1994, p. 1561, 1562, 1672, 1673). Het thans behan-delde verzoek is weliswaar reeds gedaan, voor-dat de vermelde opmerkingen in de Eerste Ka-mer werden gemaakt, maar wekt in dat perspec-tief geen verbazing.

3. In het verleden waren steeds de volgende argumenten aangevoerd tegen een inlijving van leden van de Javaanse adel in de Nederlandse adelstand.

a. Er is geen sprake van wederzijdse inlijving van adellijken. Inlijving geschiedt slechts, in-dien reciprociteit is gewaarborgd.

b. In Nederlands Indië (en derhalve thans in Indonesië) bestond ambtsadel, dat wil zeggen sommige personen verwierven adeldom van-wege het bekleden van een bepaalde positie.

c. In Nederlands Indië (en derhalve thans in Indonesië) komt afpelling van adellijke titels voor, dat wil zeggen dat adellijke titels lager worden naarmate men verder verwijderd raakt van de voorvader wiens vorstelijke of ambtelij-ke hoedanigheid de aanspraak op adel heeft doen ontstaan.

d. Adel vererft op Java ook in de vrouwelijke lijn.

e. In combinatie met de vererving in vrouwe-lijke lijn heeft het op Java voorkomende ver-schijnsel van polygamie tot gevolg, dat een steeds ruimere kring van personen aanspraak op een adellijke titel kan maken.

De verzoeker had daar het volgende tegen in gebracht:

ad a. Er zijn regelmatig uitzonderingen ge-maakt op het reciprociteitsvereiste, getuige on-dermeer het regelmatig inlijven van Engelse adel.

ad b. Ook Russische ambtsadel is (nog re-centelijk) ingelijfd. De minister van Binnen-landse Zaken gaf derhalve in de Eerste Kamer toe: „Er vindt in de praktijk een zekere correctie plaats ten aanzien van deze afwijking van het Nederlandse adelsstatuut.” (Handelingen I, 1993/1994, p. 1673). Bovendien zou ambtsadel in Nederlands Indië nauwelijks een rol hebben gespeeld.

ad c. De afpelling van titels was op Java met name in het vorstenhuis van Mataram relevant (zie *De Nederlandse Leeuw* 1995, kolom 67), maar was overigens grote uitzondering.

ad d. Ook het doorgeven van adeldom in de vrouwelijke lijn zou met name in het vorsten-huis van Mataram relevant zijn, maar zou over-igens uitzonderlijk zijn.

ad e. Polygamie is in Indonesië sinds 1974 verboden en heeft bij de adel slechts een geringe rol gespeeld.

Overigens voerde verzoeker nog aan, dat weigering van inlijving indirecte rassendiscriminatie zou opleveren.

Aan deze argumentatie heeft verzoeker ove-rigens meerdere publikaties gewijd, waarin hij uitvoerig ingaat op de argumenten van het mi-nisterie en deze bestrijdt. Gewezen zij op I. Se-wadono, Adeldom en de Indische neushoorn,

NJB 1994, p. 476-480 en dezelfde, Javaanse adel en de Wet op de adeldom. Een discussiebijdrage, De Nederlandsche Leeuw 1995, kolom 65-70.

In de thans gevoerde procedure speelden trouwens niet meer alle vermelde argumenten een rol. Met name ten aanzien van de boven onder a. en b. vermelde argumenten was in de Eerste Kamer reeds gebleken, dat ze in rechte onhoudbaar zijn vanwege de in andere gevallen genomen beslissingen. Ook het punt van de polygamie en het doorgeven van adeldom in de vrouwelijke lijn speelt als argument tegen de inlijving nog maar een nevenrol, daar het ministerie nauwelijks was ingegaan op de uitvoerig gedocumenteerde stelling van verzoeker, dat deze feiten op Java minder belangrijk zouden zijn, althans niet van belang voor de familie waartoe verzoeker behoort. Het debat spitst zich derhalve i.c. toe op de afpelling van titels. Ook met betrekking tot dat verschijnsel heeft verzoeker er op gewezen, dat een dergelijke afpelling in zijn geslacht onbekend is. De RvS geeft thans aan, dat het verschijnsel van afpelling van titels in Indonesië kennelijk niet dermate verschilt van verschijnselen die in het Nederlandse adelsrecht voorkomen, dat van een niet vergelijkbaar adelsstatuut moet worden gesproken (gedoeld wordt met name op het verschijnsel primogenituuradel). De RvS komt daardoor niet toe aan de stelling van verzoeker, dat de weigering van inlijving als rassendiscriminatie moet worden gewaardeerd.

4. Overigens zij opgemerkt, dat ook een ietwat exotisch adelsrecht met het Nederlandse adelsstatuut meer vergelijkbaar is geworden, nu sinds 1994 naar Nederlands adelsrecht adeldom ook door natuurlijke kinderen van een adellijke man kan worden verworven. Te grote verbazing over verrassende details in een buitenlands adelsstatuut past in dat perspectief niet.

Bij wijze van voorbeeld zij de houding vermeld ten opzichte van adel afkomstig uit landen waar polygamie voorkomt. Met betrekking tot de Javaanse adel is blijkens de beslissing van de RvS kennelijk aangenomen, dat polygamie daar uiterst zeldzaam was en is, en dit verschijnsel geen noemenswaardige rol speelt bij het doorgeven van adeldom op Java. Stel nu, dat zulks anders was geweest en men een uitspraak had moeten doen over de vergelijkbaarheid van het Nederlandse adelsrecht met het adelsstatuut van een land waar polygamie regelmatig voorkomt. M.i. zou die laatste constatering in het geheel niet in de weg staan aan het aannemen van vergelijkbaarheid van de beide adelsstatuten. Waar binnen een stelsel dat polygamie toelaat een adellijk persoon zijn adeldom simultaan kan doorgeven aan de uit zijn diverse echtgenotes geboren kinderen, laat het nieuwe Nederlandse adelsrecht toe dat een adellijke man zijn adeldom simultaan doorgeeft aan kinderen van diverse dames met wie hij een gelijktijdige relatie heeft. Vanuit Nederlands perspectief moet

dan tot vergelijkbaarheid worden geconcludeerd.

Overigens zij aangetekend, dat het woord „vergelijkbaar” hoogst ongelukkig is. Appels en peren kunnen worden vergeleken mits men een geschikt tertium comparationis kiest. Be-doeld is kennelijk „soortgelijk”, dat wil zeggen dat men niet te veel relevante verschillen tussen de vergeleken adelsstatuten moet constateren. Wat in deze context een relevant verschil is, hangt af van de doelstelling die men voor ogen heeft bij de handhaving van de adel als wettelijk erkend instituut in Nederland. Terecht onderstreept de RvS derhalve, dat „vergelijkbaar” geenszins als „gelijk” mag worden uitgelegd.

5. Opmerkelijk is trouwens, dat de Afd. rechtspraak RvS zijdelings overweegt, dat de zogenaamde afpelling van titels niet voorkomt in de familie van verzoeker: „De Afdeling acht dit verschil, mede gelet op hetgeen appelllant hieromtrent onweersproken heeft gesteld met betrekking tot de inheems Indische (Javaanse) adel in het algemeen en *het adellijk geslacht waartoe hij behoort in het bijzonder*, niet zodanig dat moet worden geoordeeld dat geen sprake is van vergelijkbare adelsstatuten.” Impliceert zulks, dat het kan voorkomen, dat sommige adellijken uit een bepaald land wel voor inlijving in aanmerking komen en andere niet, al naar gelang het antwoord op de vraag, hoe in hun familie de adeldom wordt (of wellicht is?) verworven? De desbetreffende overweging biedt enig perspectief voor sommige Britse of Belgische families, maar is raadselachtig in het perspectief van de formulering van art. 2 lid 2 Wet op de adeldom, waar wordt geëist dat de verzoeker van de inlijving moet behoren tot de adel van een *staat* met een vergelijkbaar adelsstatuut. Overigens kan ik me voorstellen, dat juist adellijke families waarin de kennelijk zo gevreesde afpelling van titels voorkomt in het land van herkomst binnen de adelstand een hogere plaats innemen dan families wier adelsstatuut geen afpelling kent. Indien een familie op de laagste trede van de adellijke ladder staat, valt er immers niets af te pellen; anders is dat bij een vorstenfamilie (zoals op Java het vorstenhuis van Mataram). Overigens zij aangetekend, dat het voorkomen van het verschijnsel afpelling in een buitenlands adelsstatuut dat statuut niet per se „onvergelijkbaar” maakt met het Nederlandse. In Nederland komen talrijke adellijke families voor, waar slechts het hoofd van de familie een adellijke titel heeft en de rest adellijken zonder titel (Jonkheer, resp. Jonkvrouw) zijn. Een dergelijk zogenaamd primogenituurstatuut vertoont trekjes die evident „vergelijkbaar” zijn met een afpellingsstatuut.

6. De RvS heeft nu aangenomen, dat de argumentatie van Sewandono overtuigend is, althans onvoldoende is weerlegd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken daarbij geruggesteund door de Hoge Raad van Adel. De weigering van het Ministerie tot inlijving van Sewandono is nietig verklaard. De discretionaire

ruimte van het Ministerie is derhalve thans tot nagenoeg nul gereduceerd. De kans is derhalve niet onaanzienlijk, dat de verzoeker zich derhalve binnenkort tot de Nederlandse adelstand zal mogen rekenen.

Heeft de onderhavige beslissing ook voor andere personen precedentwerking? Deze vraag zal stellig bevestigend moeten worden beantwoord. Zulks geldt in de eerste plaats voor andere leden van het geslacht Sewandono, voorzover deze thans de Nederlandse nationaliteit bezitten. Uit de boven reeds vermelde publikaties van Sewandono in De Nederlandse Leeuw blijkt, dat zestien andere uit het voormalige Nederlands Indië stammende Javaanse adellijke families in Nederland woonachtig zijn. Ook de leden van die families komen derhalve wellicht voor inlijving in aanmerking. Zij dienen daartoe – voorzover zij thans reeds de Nederlandse nationaliteit bezitten – wel spoedig een verzoek in te dienen. Gezien de reeds vermelde overgangsbepaling van art. 8 Wet op de adeldom dient zulks voor 1 aug. 1999 te gebeuren.

7. Zou een dergelijke inlijving van leden van de Javaanse adel in strijd zijn met de door de wetgever in 1994 nagestreefde handhaving van de adel als historisch instituut? Ik meen van niet. Door een dergelijke inlijving wordt onderstreept, dat het verschijnsel adeldom niet slechts de band met de historie van het Europese deel van ons Koninkrijk manifesteert, maar tevens wortelen kan hebben in de geschiedenis van een land, waarmee de geschiedenis van Nederland nauw verbonden is en waar voorouders van een niet onaanzienlijk deel van de huidige Nederlandse bevolking heeft geleefd. In dat perspectief kan de inlijving van Javaanse adellijken in de Nederlandse adelstand bijdragen tot het vergroten van het historisch besef van de Nederlandse samenleving.

G.R. de Groot

Nr. 222

AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK RAAD VAN STATE

21 februari 1995

(Mrs Van Dijk, Hammerstein-Schoonder-
woerd, Govaerts)

Nr. R01.92.0559

(m.nt. G.R. de Groot)

**Gr.w art 1; IVBP art 26; EVRM art 8 en 14;
Wet op de adeldom art. 3; Soeverein besluit
van 13 febr. 1815, nr. 60 art 1**

Vererving adeldom in de vrouwelijke lijn.

In aanmerking genomen dat het adelsrecht moet worden gezien als een historisch gegroeid instituut, waaraan sedert 1848 geen rechten en vrijheden meer verbonden zijn, moet de betekenis van de in dit geschil aan de orde zijnde regelgeving en dan in het bijzonder de uitleg van

de door verweerder geciteerde zinsnede „mits-gaders alle volgende afstammelingen van zijn geslagt en naam ...” worden beoordeeld in het licht van de destijds geldende opvattingen.

Aldus bezien heeft de wetgever van destijds bedoeld dat uitsluitend via de mannelijke lijn overgang van adeldom mogelijk is. Aanwijzingen dat ook de huidige wetgever deze opvatting deelt zijn in de parlementaire geschiedenis van de Wet van 10 mei 1994, houdende regeling inzake de adeldom (Wet op de Adeldom) (Stb. 360) terug te vinden. Uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel – waarin in het algemene gedeelte is vermeld dat uitgangspunt is geweest het vigerend adelsrecht te handhaven als historisch instituut dat zijn grondslag verliest als men zou trachten het naar eigentijds denkbeelden te wijzigen of in te richten – en uit de parlementaire behandeling volgt dat overgang in de vrouwelijke lijn, evenals voorheen, niet mogelijk is. Een amendement, luidende „adeldom gaat op gelijke wijze over via de mannelijke en vrouwelijke lijn” is niet aangenomen. Het betoog van appellant dat adeldom zowel via de mannelijke als de vrouwelijke lijn vererft, gaat mitsdien niet op.

C.J.F. Taets van Amerongen te Hilversum, ap-
pellant,

tegen

De minister van Binnenlandse Zaken, verwee-
der.

Bij besluit van 14 nov. 1991, kenmerk FBA91/1053, heeft verweerder het verzoek van appellant om inschrijving in het filiatierregister geweigerd.

Tegen dit besluit heeft appellant bij schrijven van 4 dec. 1991 beroep ingesteld bij de Afd. rechtspraak RvS. Bij brieven van 9 jan. 1992 en 4 febr. 1992 heeft appellant zijn beroep gemotiveerd.

Naar aanleiding van de uitnodiging als bedoeld in art. 11 eerste lid Arob heeft de minister het beroepschrift van appellant als bezwaarschrift aangemerkt en als zodanig in behandeling genomen.

Bij besluit van 9 maart 1992, kenmerk FBA92/U286, heeft verweerder het bezwaar van appellant ongegrond verklaard.

Dit besluit is aan deze uitspraak gehecht (niet opgenomen, *red.*).

Tegen dit besluit heeft appellant bij schrijven van 17 maart 1992, ingekomen bij de RvS op 18 maart 1992, beroep ingesteld bij de Afd. rechtspraak RvS.

Bij schrijven van 8 sept. 1992 heeft appellant zijn beroep gemotiveerd.

Dit schrijven is aan deze uitspraak gehecht (niet opgenomen, *red.*).

Desgevraagd heeft verweerder bij schrijven van 23 maart 1993 een verweerschrift ingediend.

Bij schrijven van 21 mei 1993 heeft appellant nader een memorie ingezonden.